

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

27. februar – 3. mart 2023.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Mart 2023.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 3. 3. 2023.	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.045,64	1,90%	-7,28%
Dow Jones Industrial	SAD	33.390,97	1,75%	-1,19%
NASDAQ	SAD	11.689,01	2,58%	-13,66%
Dax 30	Nemačka	15.578,39	2,42%	13,72%
CAC 40	Francuska	7.348,12	2,24%	15,20%
FTSE 100	Velika Britanija	7.947,11	0,87%	9,78%
NIKKEI 225	Japan	27.927,47	1,73%	5,08%
Shanghai Composite	Kina	3.328,39	1,87%	-4,39%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	3,20%	18,0	381,4
	10y	2,71%	17,7	269,1
Francuska	2y	3,30%	19,2	383,5
	10y	3,19%	18,2	270,2
Španija	2y	3,39%	13,1	358,7
	10y	3,66%	15,5	265,7
Italija	2y	3,69%	10,8	379,9
	10y	4,52%	9,0	295,5
UK	2y	3,70%	-32,9	257,3
	10y	3,85%	19,0	255,0
SAD	2y	4,86%	4,2	332,9
	10y	3,96%	0,8	211,5
Kanada	2y	4,22%	-4,5	274,9
	10y	3,34%	-4,4	156,5
Japan	2y	-0,04%	-1,1	-0,7
	10y	0,50%	0,0	32,7

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,0625	0,74%	-3,85%	USD/EUR	0,9412	-0,73%	4,02%
EUR/GBP	0,8846	0,19%	6,74%	USD/GBP	0,8326	-0,54%	11,03%
EUR/CHF	0,9964	0,48%	-2,00%	USD/CHF	0,9377	-0,26%	1,93%
EUR/JPY	144,63	0,50%	13,23%	USD/JPY	136,11	-0,25%	17,78%
EUR/CAD	1,4447	0,60%	3,12%	USD/CAD	1,3598	-0,14%	7,26%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	2,40%	0,2	297,9	4,55%	0,0	450,0	3,93%	0,0	348,2	0,93%	-1,7	164,4
1M	2,55%	12,2	310,0	4,71%	9,0	446,4	4,01%	7,4	339,8	0,94%	-0,4	165,7
3M	2,85%	15,1	337,5	4,94%	4,9	453,0	4,19%	4,5	335,9	0,88%	4,9	159,2
6M	3,35%	12,0	383,8	5,20%	7,4	455,0	4,38%	2,9	326,8	0,60%	6,0	130,8
12M	3,83%	16,4	420,3	5,40%	11,3	441,7	4,60%	5,6	318,1	0,05%	3,1	76,6

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T1 (u %)
Evropska centralna banka	2,50*	0,50	2. 2. 2023.	16. 3. 2023.	3,00
Federalne rezerve SAD	4,50–4,75	0,25	1. 2. 2023.	22. 3. 2023.	4,75–5,00
Banka Engleske	4,00	0,50	2. 2. 2023.	23. 3. 2023.	4,25
Banka Kanade	4,50	0,25	25. 1. 2023.	8. 3. 2023.	4,50
Narodna banka Švajcarske	1,00	0,50	15. 12. 2022.	23. 3. 2023.	1,50

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 3,00%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je ojačao za 0,74% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,0533 do 1,0691 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0580 do 1,0665 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Početkom nedelje dolar je oslabio prema evru, prateći pad prinosa na državne obveznice SAD, dok su investitori iskoristili priliku da realizuju dobitke nakon što je dolar ojačao za skoro 3% tokom februara i krajem prethodne nedelje dostigao najviši nivo u poslednjih sedam nedelja. Na slabljenje dolara uticali su i podaci o porudžbinama trajnih dobara u SAD koje su u januaru smanjene za 4,5%, više od očekivanja. Pažnja investitora ove nedelje bila je usmerena na podatke o *ISM* indeksima proizvodnog i uslužnog sektora iz SAD, kao i podatke o inflaciji u zoni evra, a investitori su već počeli da usmeravaju svoju pažnju i na podatke o tržištu rada i inflaciji u SAD koji će biti objavljeni 10. i 14. marta i koji će oblikovati monetarnu politiku FED-a u narednom periodu.

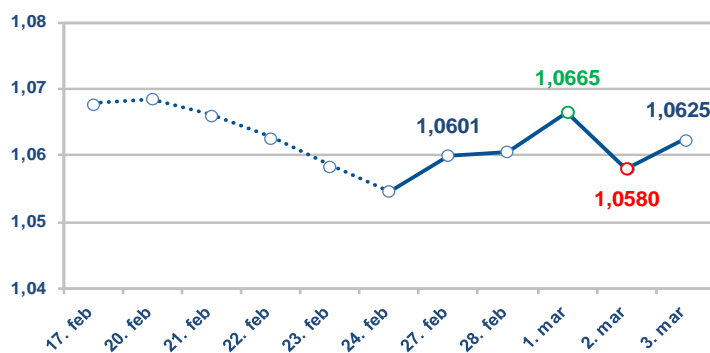
Dolar je u utorak ponovo ojačao prema evru i drugim najvažnijim valutama, zabeleživši prvi mesečni rast još od septembra prošle godine, usled očekivanja da će FED morati da podigne kamatne stope više nego što se očekivalo i zadrži ih na tom nivou duže vreme kako bi se izborio sa inflacijom. Takvom stavu doprineli su snažni ekonomski podaci iz SAD objavljeni tokom februara, koji ukazuju na to da je inflacija i dalje visoka, a tržište rada zategnuto. Prethodno je tokom perioda trgovanja dolar oslabio prema evru nakon podataka o inflaciji u Francuskoj i Španiji koji su bili iznad očekivanja, kao i nakon podataka o poverenju potrošača u SAD koje je oslabilo više od očekivanja.

U izveštajnom periodu evro ojačao prema dolaru za 0,74%

Sredinom nedelje dolar je oslabio prema evru i većini drugih valuta, nakon što su dobri podaci o proizvodnoj aktivnosti u Kini podržali rizičnije valute i valute zemalja izvoznica sirovina, dok je evro bio podržan podacima o inflaciji u Nemačkoj koja je povećana više od očekivanja. Stopa inflacije u Nemačkoj merena harmonizovanim indeksom potrošačkih cena, prema preliminarnoj proceni, iznosila je 1,0% u februaru u odnosu na prethodni mesec (očekivano 0,7%, prethodno 0,5%), odnosno 9,3% u odnosu na isti mesec prethodne godine (očekivano 9%, prethodno 9,2%), što povećava pritisak na ECB da nastavi s povećanjem kamatnih stopa u većem obimu nakon najavljenog povećanja od 50 b.p. u martu. Istog dana su objavljeni i podaci za *ISM* indeks proizvodnog sektora SAD u februaru, koji je imao vrednost od 47,7, nešto ispod očekivanja (48,0), ali nešto iznad vrednosti u januaru (47,4).

U četvrtak dolar je ojačao prema evru, nakon što su podaci o broju novih prijavi za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD ukazali na to da je tržište rada i dalje snažno, dok su drugi podaci pokazali rast troškova radne snage, potvrđujući da će FED morati da ode dalje s povećavanjem kamatnih stopa kako bi obuzdao inflaciju.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

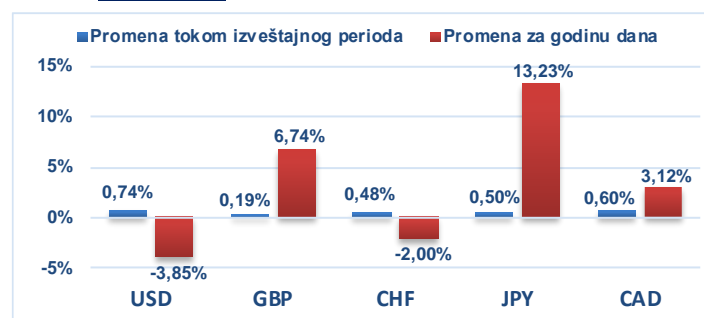
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

Međutim, dolar je ponovo oslabio krajem nedelje, čime je zabeležio najveći nedeljni pad od sredine januara prema korpi šest najznačajnijih valuta. Dolar je samo nakratko ojačao tokom perioda trgovanja, nakon što su podaci pokazali da je uslužni sektor SAD nastavio stabilan rast u februaru, uz porast novih porudžbina i zaposlenosti na najviše nivoe za više od godinu dana.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0625 američkih dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Tokom izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica SAD blago su porasli na delu krive od dve do sedam godina, dok su kod instrumenata najkraće ročnosti opali. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za oko 4 b.p. (na 4,86%), dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za oko 1 b.p. (na 3,96%).

Prinosi su porasli na srednjem delu krive usled dodatno povećanih očekivanja da će FED morati da poveća referentnu kamatnu stopu na još viši nivo u odnosu na ranija očekivanja, nakon što su podaci ukazali na oporavak tražnje i usporavanje tempa dezinflacije u sektoru dobara, snažnu tražnju i nastavak rasta aktivnosti u sektoru usluga i još uvek zategnuto tržište rada. Prinos desetogodišnje obveznice sredinom nedelje dostigao je nivo od preko 4%, prvi put od novembra prošle godine, dok je prinos dvogodišnje obveznice iznosio preko 4,9%, što je najviši nivo od 2007. godine.

ISM indeks proizvodnog sektora SAD u februaru je imao vrednost od 47,7, nešto ispod očekivanja (48,0), ali nešto iznad vrednosti u januaru (47,4). Indeks je blago porastao nakon pet meseci pada, a nalazi se u zoni kontrakcije četvrti mesec zaredom, nakon 28 meseci rasta. Rast je ostvaren kod 4 od ukupno 18 grana u okviru ovog sektora. Ovakvom rezultatu doprineo je rast podindeksa novih porudžbina (sa 42,5 na 47,0), plaćenih cena (sa 44,5 na 51,3, dok je očekivano bilo 46,5), vremena isporuke dobavljača (sa 45,2 na 45,6). Do pada je došlo kod podindeksa zaliha (na 50,1) i podindeksa zaposlenosti, koji se vratio u zonu kontrakcije (sa 50,6 na 49,1).

ISM indeksi ukazuju na oporavak tražnje i usporavanje tempa dezinflacije u sektoru dobara i snažnu tražnju i nastavak rasta aktivnosti u sektoru usluga

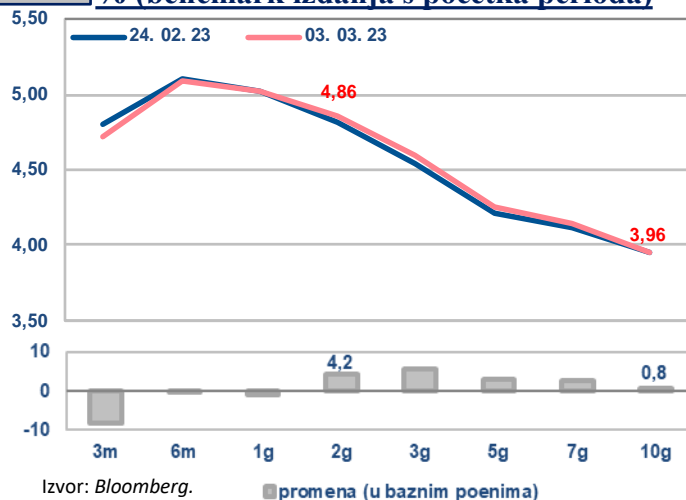
ISM indeks uslužnog sektora SAD u februaru je imao vrednost od 55,1, blago iznad očekivanja (54,5) i skoro nepromenjeno u odnosu na nivo iz januara, ukazujući na nastavak solidnog rasta aktivnosti u ovom sektoru, koja je podstaknuta i dalje snažnom tražnjom domaćinstava, a što je omogućilo poslodavcima da nastave da povećavaju broj radnika, iako je tržište rada već veoma snažno. Rast je u ovom sektoru zabeležen kod 13 od ukupno 18 grana. Komponenta koja se odnosi na poslovnu aktivnost smanjena je (sa 60,4 na 56,3), kao i pokazatelj nabavnih cena (sa 67,8 u januaru na 65,6), dok su povećane komponente koje se odnose na nove porudžbine (sa 60,4 na 62,6) i zaposlenost (sa 50,0 na 54,0).

Broj novih prijava u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 25. februara smanjen je na 190 hiljada sa 192 hiljade u prethodnoj nedelji, uprkos očekivanom rastu od 195 hiljada, što pokazuje da je tržište rada i dalje veoma zategnuto. Broj nezaposlenih koji se kontinuirano prijavljuje za pomoć za nezaposlene u nedelji koja se završila 18. februara smanjen je na 1,655 mln sa 1,660 mln, a očekivan je rast na 1,669 mln.

Indeks poverenja potrošača u SAD u februaru je smanjen sa 106,0 (revidirano sa 107,1) na 102,9, iako je očekivan rast na 108,5. Komponenta procene trenutne situacije povećana je sa 151,1 (revidirano sa 150,9) na 152,8, dok je komponenta očekivanja u narednih šest meseci smanjena sa 76,0 (revidirano sa 77,8) na 69,7. Poverenje potrošača je smanjeno pošto su rast cena i sve veća zabrinutost oko budućih izgleda za tržište rada, prihode i uslove poslovanja nadmašili kratkoročnu snagu tržišta rada.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.10

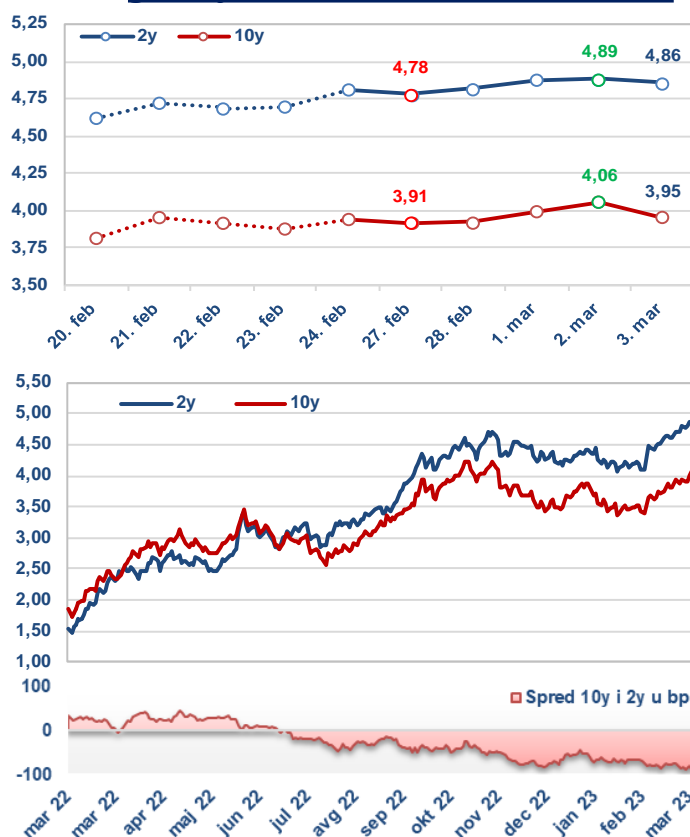
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
ISM indeks proizvodnog sektora	Feb.	48,0	47,7	47,4
ISM indeks uslužnog sektora	Feb.	54,5	55,1	55,2
Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti, u hiljadama	25. feb.	195	190	192

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica povećani su duž cele krive. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za 18,0 b.p., na 3,20%, dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za 17,7 b.p., na 2,71%.

Rast prinosa tokom perioda najvećim delom bio je posledica rasta inflacionih očekivanja i izjava pojedinih članova ECB-a da treba nastaviti s povećanjem kamatnih stopa, kao i da bi one mogle ostati na visokom nivou u dužem periodu. Tržišno vrednovanje inflacije u dugom roku (*5y5y inflation swap*) povećano je na preko 2,5% (najviše od 2012. godine).

Inflacija u zoni evra, prema preliminarnim podacima za februar, iznosila je 8,5% međugodišnje, ispod 8,6% u januaru, ali iznad očekivana 8,3%. Do kraja godine očekuje se veće usporavanje ukupne inflacije usled manjeg doprinosa energenata, uz rizik da usporavanje bude manje zbog ponovnog otvaranja Kine. Ono što posebno zabrinjava jeste nastavak jačanja baznih inflacionih pritiska, pa je bazna inflacija u februaru povećana sa 5,3% na 5,6% međugodišnje, uz veći rast cena u oblasti usluga (sa 4,4% na 4,8%).

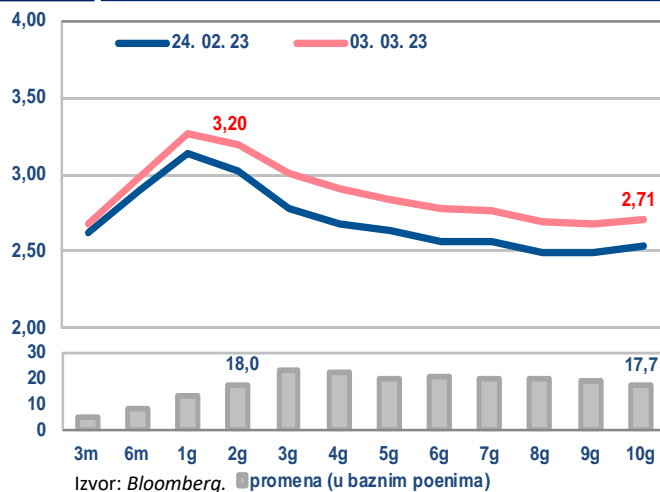
Pokazatelj ekonomskog sentimenta (ESI) u februaru je gotovo nepromenjen i u EU (vrednosti indeksa iznosi 97,8) i u zoni evra (99,7). Pokazatelj očekivanja zaposlenosti (*EEI*) blago je smanjen, za 0,4 poena, na 107,7 u EU i za 0,3 poena, na 109,4 u zoni evra. Nepromenjena vrednost *ESI* indeksa u februaru rezultat je manjeg poverenja u industriju i usluge, dok se povećalo poverenje u maloprodaji i među potrošačima. Poverenje u građevinarstvu ostalo je stabilno. Među najvećim ekonomijama EU, *ESI* se smanjio u Španiji (-2,0) i Francuskoj (-1,5), povećao u Holandiji (2,9), dok je na sličnom nivou kao prethodnog meseca ostao u Nemačkoj, Italiji i Poljskoj.

Tržišno vrednovanje inflacije u dugom roku (*5y5y inflation swap*) povećano na najviši nivo od 2012. godine

Predsednik ECB-a Kristin Lagard rekla je da ECB mora da preduzme sve neophodne mere kako bi suzbila inflaciju, da će biti potrebna dodatna povećanja stopa nakon očekivanog povećanja u martu, da će dinamika povećanja zavisi od narednih podataka, ali nije želela da kaže koja bi bila krajnja stopa (*terminal rate*). Rekla je da se ECB neće vraćati na negativne stope, dok će smanjenje stopa biti moguće tek kada budu uvereni da će se inflacija vratiti na ciljani nivo od 2%. Lagard očekuje usporavanje inflacije, ali i da ostane na višem nivou neko vreme.

ECB je na prethodnom sastanku najavila (ne izvesno, ali kao veoma verovatno) povećanje kamatnih stopa od 50 b.p. u martu, nakon čega će odluke zavisi od ekonomskih podataka. Podaci objavljeni tokom februara ukazuju na dalji rast bazne inflacije, dok vodeći pokazatelji ukazuju na oporavak ekonomske aktivnosti, što bi zajedno moglo dovesti do još jednog povećanja od 50 b.p. na sastanku u maju. Tržišna vrednovanja ukazuju na to da će ECB na naredna četiri sastanka povećati stope za ukupno 150 b.p., čime bi stopa na depozitne olakšice iznosila 4% do jula. Guverner belgijske centralne banke Vunš rekao je da se ovakva tržišna očekivanja mogu ispostaviti kao odgovarajuća ako cene ostanu na visokom nivou. Rekao je da koliko će troškovi pozajmljivanja morati da porastu u velikoj meri zavisi od kretanja bazne inflacije.

1.12 Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke u % (benčmark izdanja s početka perioda)

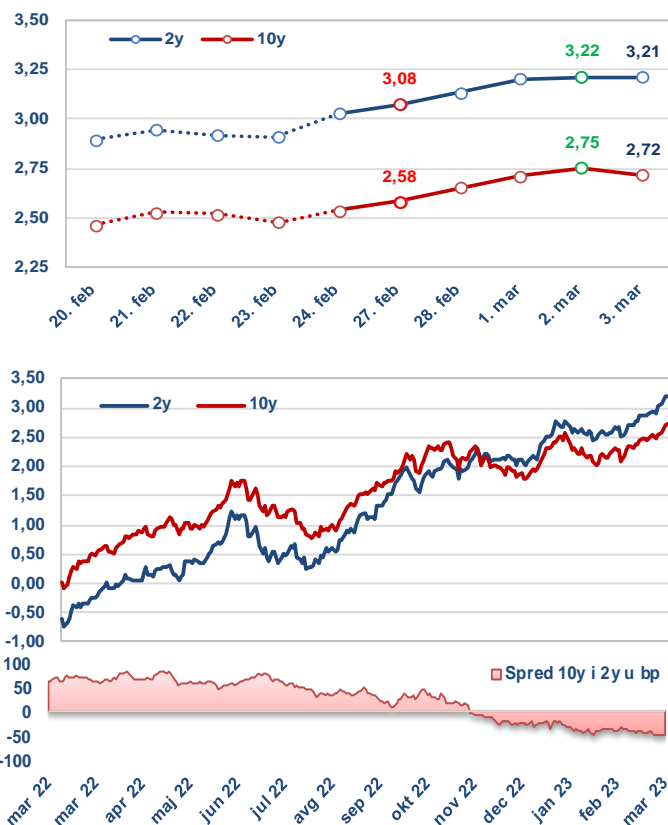

1.13 Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa inflacije, G/G, zona evra, preliminarno	Feb.	8,3%	8,5%	8,6%
Stopa nezaposlenosti, zona evra	Jan.	6,6%	6,7%	6,7%
Pokazatelj ekonomskog sentimenta, zona evra	Feb.	101,0	99,7	99,8

Izvor: Bloomberg.

1.14 Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

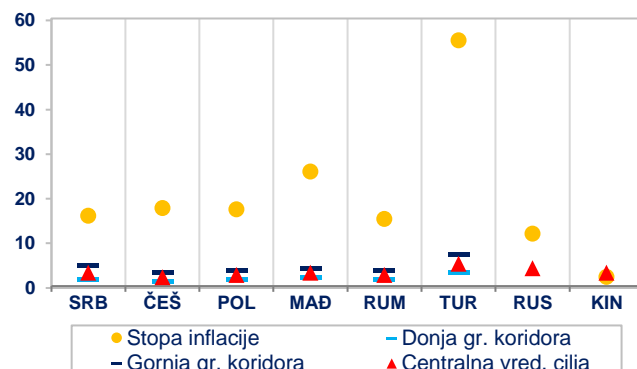
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T1, %)*
Srbija (NBS)	5,50	0,25	9. 2. 2023.	9. 3. 2023.	5,65
Češka (CNB)	7,00	1,25	22. 6. 2022.	29. 3. 2023.	7,00
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7. 9. 2022.	8. 3. 2023.	6,75
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27. 9. 2022.	28. 3. 2023.	13,00
Rumunija (NBR)	7,00	0,25	10. 1. 2023.	4. 4. 2023.	7,00
Turska (CBRT)	8,50	-0,50	23. 2. 2023.	23. 3. 2023.	-
Rusija (CBR)	7,50	-0,50	16. 9. 2022.	17. 3. 2023.	7,50
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23. 10. 2015.	n/a	4,30

Izvor: Bloomberg / *T1 2023. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Mađarske je na sastanku 28. februara zadržala referentnu stopu na nepromenjenom nivou od 13,0%, pri čemu je ovo peti uzastopni sastanak na kom je referentna stopa nepromenjena. Tržišni učesnici su očekivali ovakvu odluku. Efektivna stopa je stopa na jednodnevne tendere kojima se povlači likvidnost (18%).

Stopa inflacije u Turskoj je u februaru iznosila 55,2% YoY (3,2% MoM), što je ispod podatka iz januara od 57,7% YoY (6,7% MoM), kao i blago ispod očekivanja tržišnih učesnika (55,7% YoY). Ovo je četvrti uzastopni mesec u kome stopa inflacije u Turskoj beleži pad, pri čemu analitičari ističu da su ovakva kretanja uzrokovana pre svega efektom visoke baze iz prethodne godine.

Stopa rasta BDP-a u Mađarskoj je u četvrtom tromesečju 2022. godine iznosila 0,4% YoY (-0,4% QoQ), što je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika. Ovo je drugo tromesečje uzastopno da je zabeležen pad stope rasta BDP-a, što bi značilo da je Mađarska ušla u tehničku recesiju od trećeg tromesečja prethodne godine. Posmatrano na nivou cele godine, stopa rasta BDP-a iznosila je 4,6%, što je za 1 p.p. iznad proseka EU. U drugoj polovini 2023. godine očekuje se oporavak privrednog rasta. Međugodišnji rast u četvrtom tromesečju 2022. godine najviše je rezultat rasta industrijske proizvodnje i usluga, koje su doprinele stopi privrednog rasta sa 1,7 p.p. i 0,5 p.p., respektivno. Na rashodnoj strani najveći doprinos je imala potrošnja, sa 0,5 p.p.

Stopa rasta BDP-a u Poljskoj je u četvrtom tromesečju 2022. godine iznosila 2,0% YoY (-2,4% QoQ), što je u skladu s preliminarom procenom.

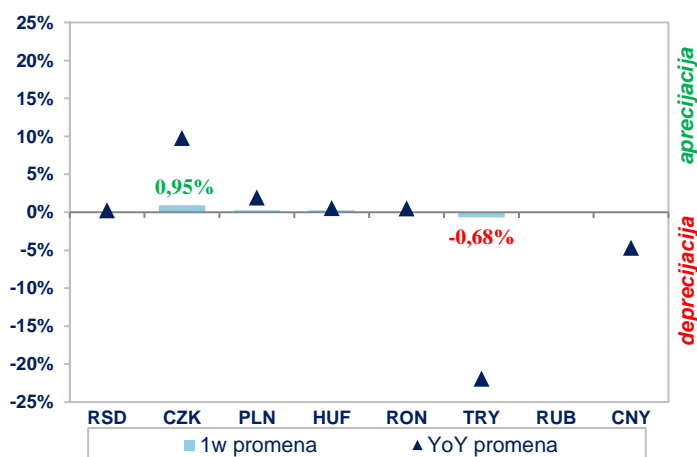
Stopa rasta BDP-a u Turskoj je u četvrtom tromesečju 2022. godine iznosila 3,5% YoY (0,9% QoQ), što je ispod nivoa iz trećeg tromesečja od 4,0% YoY (-0,1% QoQ), ali je iznad očekivanja analitičara (2,9% YoY; 0,7% QoQ).

Stopa rasta BDP-a u Češkoj je u četvrtom tromesečju 2022. godine iznosila 0,2% YoY (-0,4% QoQ), što je ispod nivoa iz trećeg tromesečja od 1,5% YoY (-0,3% QoQ).

Proizvodni indeks PMI Kine za februar iznosi 52,6, što je više od očekivanja analitičara (50,6).

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (približna ročnost: deset godina)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	7,050	15,0	285,0
Češka (2032)	5,099	26,1	209,9
Poljska (2032)	6,518	-4,1	241,4
Mađarska (2032)	8,722	21,3	343,6
Rumunija (2032)	7,774	5,3	171,3
Turska (2031)	11,220	99,0	-1172,0
Rusija (2031)	15,985*	616,5	925,5
Kina (2032)	2,917	0,4	7,5

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters) i Srbiju (podaci iz sekundarnog trgovanja).

* Podatak od 25. 2. 2022. (poslednji raspoloživi podatak pre zabrane trgovanja državnim HoV Rusije).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izvještajnog perioda cena zlata je porasla za 2,07% i kretala se u rasponu od 1.818,64 do 1.847,45 američkih dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

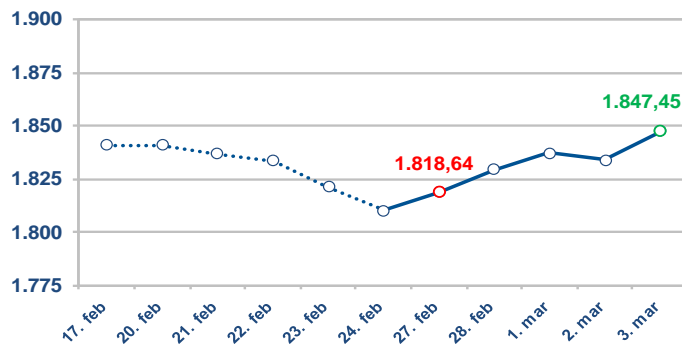
Na rast cene zlata u posmatranom periodu uticali su: povećana geopolitička napetost; rat u Ukrajini; znaci snažnog ubrzanja ekonomskog oporavka Kine (najvećeg kupca zlata) od momenta ukidanja mera u borbi protiv širenja virusa korona, smanjenje vrednosti dolara, kao i pad stopa prinosa na državne obveznice SAD. Ako se adekvatno ne povećaju kamatne stope ili pak budu snižene u okruženju i dalje visoke inflacije, očekivanja su da bi u takvim uslovima mogla uslediti mnogo veća tražnja za zlatom od strane centralnih banaka, ali i maloprodaje, tačnije od svih onih koji žele da se zaštite od inflacije.

Cena zlata porasla za 2,07% i na kraju izvještajnog perioda iznosila 1.847,45 dolara po unci

Na ograničenje rasta cene zlata uticala su: saopštenja pojedinih predstavnika FED-a da bi nivo referentne kamatne stope trebalo da bude iznad 5% kako bi se stvorili uslovi za smanjenje inflacije u granicama cilja FED-a da se ne bi ponovila inflacija iz 70-ih godina, kao i sve veća očekivanja tržišta da će FED nastaviti s dinamikom povećanja nivoa kamatnih stopa duži vremenski period radi kontrole inflatornih pritisaka.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izvještajnog perioda zabeležen je rast cene nafte tipa brent od 3,63%, koja se kretala u rasponu od 81,60 do 85,61 američki dolar po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

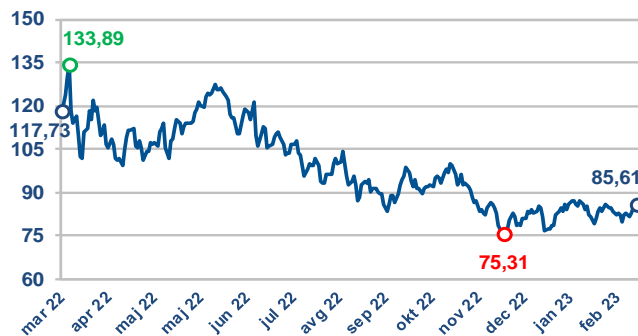
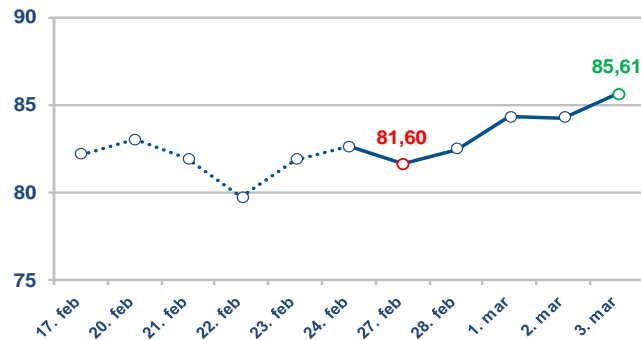
Na rast cene nafte u posmatranom periodu uticali su: prognoza Međunarodne agencije za energetiku (IEA) o rastu tražnje nafte u 2023. godini; podaci o povećanju fabričkih aktivnosti u Kini, što ukazuje na povećanje tražnje najvećeg svetskog uvoznika sirove nafte; smanjeni nivo ponude nafte iz Rusije od početka marta; razmatranje Ministarstva energetike SAD da počne s popunom svojih strateških rezervi sirove nafte, kao i smanjenje broja operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

Cena nafte porasla za 3,63% i na kraju posmatranog perioda iznosila 85,61 dolar po barelu

Na ograničenje rasta cene nafte uticali su: zabrinutost oko globalnog privrednog rasta i strah od recesije; smanjeni prihodi Rusije od izvoza nafte i derivata (48% u odnosu na isti period 2022) zbog sankcija i mnogo nižih cena (Ministarstvo pravde SAD angažovalo je dodatnih 25 tužilaca zaduženih za kontrolu i ispitivanje kršenja sankcija oko izvoza nafte iz Rusije), kao i signali o nastavku povećanja nivoa kamatnih stopa u zoni evra i SAD, što bi moglo usporiti njihove ekonomije i smanjiti tražnju za naftom i njenim derivatima.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.